

465 Kraiw.
1923-24.

Birdieata / Pădărit :

Dr. Tott Lajoie

Dr. Karl von Fria

czystymi ławami urnak.

Deception. 1924. juncus ho 11.

Shelby,

Shrubby
e. i. prostrata.

Nem fogatom el

F. Breuer, 414, 21/II. Stotzing

Értékesítés a magyar magán-
jog tárgyköréből.

A házassági törvénynek (1894: XXXI t. c.)
a feleség tartására vonatkozó intéz-
kedésekről.

Írta:
Csáky János
jogtudor jelölt.

Forrásaim voltak!

- 1, döntvénytár.
- 2, Márkus Derső „Felsőbírószágának elvi hatáskorát” című gyűjteményeiben foglalt joggyakorlat.
- 3, Werhőczik Hármass könyve.
- 4, Dr. Holcsvári Bálint: „Magyar magánjog.”
- 5, Tancsó György „Hármassági jog.”
- 6, Dr. Katona Mór: „Magyar magánjog.”
- 7, Dr. Raffay Ferenc: „Magyar hármassági joga.
- 8, Dr. Schwartz Gusztávnak hármassági jog köréhez való dolgozatai.

Tartalomjegyzék.

- I. A feleség tartása és jogai.
- II. Férmissáethoz és pénzhez nyújtott tartás.
- III. Végleges és ideiglenes tartás.
- IV. Szexködés és feltétlenül kötelezett tartás.
- V. Fővényes tartás.
- VI. Szükséges és illendő tartás.
- VII. A nő elűzése.
- VIII. A férj rokonsága részéről való bántalmazás.
- IX. Hittlen elhagyás.
- X. A vétkes nő és a háasság erkölcsi oldala.
- XI. A férj hozzátartozása a feleség távozásához, visszahívás és a férjtől szenvedett bántalmazás.
- XII. Tartás mennyisége.

XIII. Lejárt tartásdíj és a lejárt nőtartás elévülése, lemondás a tartásról.

XIV. A férj örököseinek tartási kötelezsége.

XV. A megajándékozottak elleni nőtartási igény.

XVI. Végrehajtás.

XVII. A nőtartás biztosítása.

XVIII. Az elmulasztott férj nőtartási kötelezettsége és a vagyontalan férj.

XIX. A nőtartás díjának és az ideiglenes nőtartás felemlése.

XX. A nőtartás és az ideiglenes nőtartás lezáróllítása.

XXI. A lefizetett nőtartás díjak visszakövetelése.

XXII. Az újra férjhez ment nő tartása és

a csődbe jutott férjnek tartási kötelezettségének
megszűnte.

XXXIII. Beszámítás a nőtartásba és a vissz-
végrehajtás.

XXIV. Áttekintés.

I.

A feleség tartása és jogai. —

Az ősjog, melyet a magyar nép kezdettől fogva követett, megállapította azt, hogy a férjnek az a kötelessége, hogy feleségét eltartsa, tehát mindennel ami a férj társadalmi állásának megfelelő ellátása, sőtval köteles a házasélet szükségleteiről gondoskodni s viszont ezzel szemben a nő segédkezni tartozik. Egyenesen szabálytalan foglaltva ezt a jogelvet ugyan még a Tripantium sem mondja ki, mert már az is annyira természetesenek

s magától írtatódónek tartotta.

A feleséget a férjével közös lakás, élelem, ugyanolyan finanszírozási ruhát s ugyanaz a rang illeti meg s mindereken a feleségnek joga van.

II.

Társasághoz és pénzhez nyújtott tartás. —

Ami a tartást illeti, a feleség a házasság tartama alatt rendszerint csak természetben és a közös lakáson követheti. Ha az életközösség megszűnik, akkor a közös háztartás felbontásában nem vétkes nő a tartásnak pénzben való teljesítését is követheti.

Amint a feleség a férjétől különvált, vagy a házasság felbontása iránt per

tétetik folyamatra s ezen elválasztás és
állandó jellegű akar lenni, akár new, a
feltség tartásának igénye feléled s ezen kér-
dés legott rendezés-re szorul. Azonint azután,
amint a nő törekvése oda irányul, hogy tar-
tásdíjának összege a házasság felbontása
előtt, vagy csak az előre new látott tar-
tamu különélés idejére állapitassék meg, a
szeszint különböztetjük meg a végleges, vagy az
ideiglenes nőtartást.

III.

A végleges és az ideiglenes nőtartás.

Elletikes hatása a végleges nőtar-
tás megállapításának a házasság bontópest

intéző törvényre, az ideiglenes nyilatkozat
medig az 1893 évi XVIII. t. sz. 1. §-ának c.)
pontja értelmében az utolsó együtthaladás helye,
vagyis alperes lakása szerint illetékes kir. já-
rásbíróság, feltéve, hogy három évnél nem régebb
nyilatkozat pereltetik. Ha három évnél régebb
nyilatkozat van róla, akkor az már alperes re-
széről ^{illetékes} kir. törvényszékhez tartozik s a per
csak ott lehet megindítani.

Az ideiglenes nyilatkozati pernek tulajdonké-
pen az a célja, hogy a nő elhatározását mind-
addig gondoskodva legyen, amíg a házassági
bontóper jogerős ítéletével nem jut, épen
mint a házasságbontó vagy valóper az ideig-
lenes nyilatkozat iránti perre semmi befolyással
nincs s annak ezt folyásában még nem aka-

dályozhatja mi kitűnik a C. I. H. 30/901 -
M. XIII. 300. döntvényből is.

Felajdonképen úgy az ideiglenes
mint a végleges nőtartás egy és ugyanazon
mempont alá esik s mindkettő alapfeltétele
a feleség vétkeisége vagy ártatlansága, a
különbség csupán az, hogy az ideiglenes tar-
tást kimondó ítélet a házasságot felbontó
ítéletben esetleg módosítottatik, úgy amint a
házasságbontó per keretén belül a feleség
vétkeisége megállapítást nyer, vagy nem.

IV.

Exercitáció és feltétlenül kötelezett tartás. —

A férj és feleség megállapodhatnak

egymás között a felől, hogy a férj mennyi
tartást fizessen, avagy esetleg a feleség a
tartás iránti igényéről egyszerre mindenkorra
vagy csak egy bizonyos időre le is mondhat.
Az ily megállapodásra vonatkozó szerződések
az 1886-évi VII t. c. 22.§-ának rendelkezése
szerint, mint egyébként és minden a házas-
társak között létrejövő házassági szerződés
közjegyző előtt s írásban kötendő. A H. T. 92§-
mely kimondja, hogy „a tartásra nézve a
házastársak szabadon egyetkedhetnek és a nő
le is mondhat róla.” A tartás kötelezettsége a
férjnek örököseire is átmáll, csak azonban
cunck a hagyaték tisztá jövedelme erejéig
való leszállítását követhetik,“ tehát csak ig-
yalják azt is, hogy a házastársak között létre

jött ily szerződés a bíróságot kötelezik. Mi-
után a házastársaknak a nőtartás iránt ily
szabadon való egyetkedése törvényes alapon
nyugszik, eunélfogva, az az irányban köte-
lő szerződés még akkor sem ütközik a jóeshely-
be, ha valban ki van látva, hogy a nőt tar-
tásdíj feltétel nélkül megilleti.

(: Lusia I. G. 21. 1896. :)

A bíróságnak által sem ártalmatlan
elfogadott és alkalmazott jogelv abban találja
létjogosultságát, hogy a H. T.-schol sem
tartalmazzon oly jogszabályt, mely szerint a
vetkes nőt tartás nem illetné meg. Ezen
jogelv alapján ha a férj feleségének feltét-
lenül kötelezett bizonyos összegű tartást, azt
meg az entire is köteles fizetni, ha a feleség

erkölcstelen életet él is.

A H. T. 92 §-a értelmében mintán a felek a végleges nőtartás tekintetében is szabadon megkötözködhetnek, cunélfogva, ha a szerződésben a házasság felbontása esetére is feltétlenül köteles tartást íratni a férj a feleségnek, ezen kötelezettségére sem lesz a feleség vétkeiségének kimondása befolyással. A H. T. 93 §-a szerint ugyan a férj tartási kötelezettsége megszűnik, ha a nő új házasságot köt, azonban ez abszolút jogszabályunk nem tekinthető oly módon, hogy a felek ez alól ne tehetnének kivételt szerződésileg. Így ha közjegyzői okiratban vagy a perben a férj arra kötelezi magát, hogy feleségének végleges nőtartás címén bizonyos havi járandóságot mindaddig írat,

amíg a felesége hozományát vissza nem fi-
zeti, ezen egyedüli feltétellel nemben a tör-
vény intézkedésére sikerrel hivatkozni nem le-
het s a férj nőtartási kötelezettsége minden
egyébből eltekintve is függetlenül a hozomány
visszaadásáig fennállónak tekintendő még ha
a feleség újból férjhez megyne is.

(: C. 3362/902 - ü. L. 1903. é. 27. sz. :)

Tartási kötelezettsége a férjnek neje irá-
nyában mindaddig fennáll, míg a már meg-
indított válóper a tartás tekintetében jogerősen
elbírtatva nincs - mondja ki a Curia II. G.
23/95 sz. ítéletében. Ebből az következtethető,
hogy a nőt a tartás a házasság felbontásáig
kímélő s a felek vétkességét megállapító
ítélet meghozataláig feltétlenül megilleti.

Ezen a tényleg bizonyos állapítható meg,
mert a Cusia II. §. 50/95 sz. és számos más
ítélete már 1895-ben, tehát a H. T. életbe lép-
te évében kimondotta, hogy a H. T. által nem
helyezettett hatályokor kívül az annak életbe
lépte előtt gemállott azon Törvényes gyakorlat,
mely a nőnek a házassági leontóper kesetén
kívüli tartási igényét szabályozza.

Art mondhatjuk, hogy ezen gyakorlat
a nőnek épen az életközösség megbontása ki-
vüli vétkességét kutatja, úgy, hogy a nő ki a
házassági életközösség megbontásában vétkes volt a
tartást nem követelheti három kívül s nem
hivatkozhatik arra, hogy a férje ellene az élé-
vülési határidőn belül leontóperst nem indított,
mivel a házasság tartama alatt a feleség férje-

től a tartást rendszerint csak természetben
és a közös lakáson követelheti. Ezen utóbbi
jogelv. magyarázatra meg azt, hogy a new
vetkes nőnek, hogy férjétől jogosan el külön
s a tartást new természetben és külön lakáson
joggal követelheti, a férj vétkeiségeinek ki-
mutatását igazolnia kell. Külön válva élő
nő a válás megindítása nélkül csak akkor
követelhet tartásdíjat, (i. E. 3668/84:) ha a
közös háztartás megörösztetésére vetkes maga-
viselte által a férj szolgáltatottakat. Azt, hogy
különválása a férj vétkeisége szolgáltatott
okata tartást igénylő nő, new kötele bizonyíta-
ni, ha a férj kijelentette, hogy újat magához
viszra new vezi, mert ez esetben a férj tar-
tási kötelezést oly tényközlésnek, melyek

által a vissza nem fogadás indokoltának tű-
nik fel. (C. I. G. 206/05 :).

Azon jogkérdés elbírálásánál, hogy a
férfi nejeinek ideiglenes elváltására kötelezendő
-e, vagy sem nem elég az együtt-élés megsza-
kitásának okait kimutatni, hanem nagy be-
folyással bír az a kérdés, hogy a nő az együtt-
élés megszakítása után a házassági hűséggel
össze nem szeghethető életvitelét folytatott-e
mivel a nő mindaddig, míg a házassági kö-
telek rája nézve fennáll, a házassági hűséget
megtartani és a közérköleliséggel megegyező
életvitelét folytatni lévén köteles, ha tényleg
állapítottatik meg, hogy a nő más férfiakkal
közösülve, a házassági hűséget megszegte, a
váltásra jogos igényt férjével szemben nem.

tanúsíthat. (C. I. G. 33/902, - M. XIII 238;
C. 333/900 - M. XIV 126.).

V.

Törvényes tartás

A törvényes tartás az melyet a nő
fenjétől szerződés hiányában jogosan követel-
het, csak a nem vétkes nőt illeti meg a
M. T. 90.§-a értelmében, mely szerint „a nem
vétkes nőt a vétkesnek nyilvánított férj va-
gyoni helyzetének és társadalmi állásának
megfelelően eltartani kötele; amennyiben ily
tartásra a nőnek jövedelme elegendő. A
tartás közzétételére előre a nevelésint házi reá-
letékbe fizetendő. A tartást a nő kivánságára

a fénj birtosítási köteles.

A házassághoztő peresklew a házasságot felbontó ítelet mondja ki azt, hogy a háas-
felek közöl ki a vétkes s így azt is, hogy a
fénj köteles -e a feleséget elbortani. A házasság-
bontó keresetet, vagy visszokkeresetet elutasító
ítelet természetesen a vétkeesség kándísclien sem
intézkeduen „ a nő tartást nem ítelheti meg.
A 99.§. szerint az ügy és osztaltól való külön és
vondellatik el, az este intézkedik a liso a
102. §. ítelméclien a nő tartásáról, de megtör-
ténhetik, hogy a felperes a keresetet letenni,
vagy elutasíttatik.

A házasság felbontását ellenző nőnek
jó szolgálata tesz a sommás per usján ki-
reselt nőtartásról szoló ítelet, mely mindaddig

érvényben marad, míg a fáj az életközössé-
get felelőségével újból vissza nem állítja, vagy
amíg a házasság még nem szűnik. Er ect-
ben a nő tartását meghatározó sommis ité-
leti nagy házassági perben a per tartama
alatt tartási kötelezettséget megállapító ítélleti
rendelkezés ideiglenes jellegű, mely a házassági
bírásg ítélkezésének nem áll útjában; aueny-
nyiben a házassági bíróság a tartási viszonyo-
kat szabályozza, hatályát veszti. (C. I. G. 296/97;
M. K. 127.:)

VI.

Szükséges és illendő tartás.

Meg lehet különböztetni szüksége és

illendő tantást.

A Y. F. ilyen meghatározást nem tesz-
nek ugyan, azonban a G. F.-knek említett tesz-
t a szükséges tantásról.

Szükséges tantás alatt értjük a legszüksé-
gesekkel való ellátást a fiznek a nevel-
ésben; ilyen az élet és egészség fenntartásához
megkívánható élelem s az egyszerű, de nem
rongyos és az idő viszonyosságait elviselhetővé
tevő ruhákat.

Illendő tantás alatt pedig értjük az
összes élelmi, ruházati, sőt szellemi szükségletek
kielégítését is. Ide tartozik a gyógyítási költsé-
gek viselése is. Természetesen ismétlődő ereke-
nére szem előtt tartandó a házas élet terne-
se, a fiznek polgári állása, vagyona és kereset

Képesége.

Akkor, amikor a férj a 90 § értelmében feleségét a férj vagyoni helyzetének és társadalmi állásához mértén tartozik eltartani, akkor kötelességemül illendő tartásról van szó.

Ugyancsak a szöveg megemlíti a nő tartási kötelességének kiszabásánál a nő jövedelmét s csak annyiban a nő jövedelme nem volna elég ahhoz, hogy a férj vagyoni helyzetének és társadalmi állásának megfelelően megélhessen, csak annyiban köteles a férj a nő jövedelméhez szintig hozzájárulni. Ezen szöveg utóbbiaknál fogva rendelkezik a H. T. 103.

§-ának utóbbi mondata, hogy a nő tartását a bíróság a házastársak vagyoni viszonyaihoz mértén állapítja meg, sőt a férjnek a tartás alól fel is mentheti.

Általános joggyakorlat (i. l. 275/96.) hogy,
ha a férj az ideiglenes nő tartandó jótételére
feltétlenül kötelezte magát, az ily értelmű elő-
zetes feltétlen kikötés erkölcstelen vagy tiltott
kikötésnek nem tekinthető, mert az a kérdés,
hogy a házassági együttélés megszakitás tekinté-
telén a házasság felek közül, melyik fél tartandó
vétkesnek, a végeloválás iránt indított perben
oldandó meg, a kikötés pedig csak arra az
időtartamra vonatkozik, mely alatt a vétkesség
kérdése még függőben van.

A járásbírói eljárásban is a H. T.-nek
szabványai lesznek irányadók a vétkesség elbí-
rálatánál, tehát a megbocsátásnak is elvűlés-
nek és így figyelembe kell a felek vagy a férj
vétkességének megállapítása körül jönnie, mint

a házassági hontörvényben.

Ugyanis a vétkenység kérdése a hontó okok elvételére, vagy megbocsátása kérdésével elválaszthatatlan összefüggésben áll, mert a hontó ok lévén az ok, a vétkenység az okokat. Ha tény is az, hogy a feleségnek a férj elutasított magaviselésére vonatkozó panaszra alapra és megállapítható is, hogy a férj a feleséggel durván bánt és őt tetten hagyta, mindezen körülmények a nőtartás megítélésénél figyelembe vehetőek az esetben, ha a megállapítható tetthezségek már jóval megelőzték a vétke-
lást s így a különélés megkezdésére közvetlen okul nem szolgálhattak. A H. T. 82 é 83 §-aiban megállapított megbocsátás és elvétel elve a nőtartás kérdésénél tehát a férj vétkeivel szemben.

én oly szigyelemre kell hogy jöjjön, mint a
hárszághontró pereszkben.

Azok a hárszághontrók a hárszághontrók
között melyek nem közvetlenül az együttelés tén-
leges megszakítása előtt, hanem korábbi törté-
nek a sorsukat szenvedett fél részéről, amennyiben
az együttelést után is folytatta, megbeszített -
nak tekintendők.

A tényleges elválás után felmerült té-
nyek a vétkező megállapítására lényeges be-
folyással nem bírnak. Annak megbeszélésé-
nél, hogy a hárszághontrók közül, melyik szolgál-
tatott okot az együttelés megszakítására, mondón-
tók azok a tények és nyilatkozatok, melyek a
hárszághontrók között közvetlenül az együttelés meg-
szakítása előtt, esetleg arról egy időben történtek.

A férj nejeinek elteremtése csak akkor
valószínű kötelező, ha a különféle köz-
vetlenül őket szolgáltatott, melyet a feleség meg-
nem bocsátott s melyek érvényesíthetők el-
nem évült. (i. C. 615/99 - M. X. 129.)

Mint hogy az H. F. 77 §-a értelmében a
házasféfának házastársához intézett azon lírai
felhívása, hogy állítsa vele helyre az életközös-
séget, az összes felmerült konfliktusok teljes meg-
bocsátásával egyetelmű, s emellett az élet-
közösség helyreállításának megtagadásából
keletkező házasságkonstó részben nőtagadás a
konstó kereset beadásától kezdve igényelhető.

VII. A nő elűzése.

Azaz, hogy a férj nejét a közös ház-

Tartás elhagyására felhívja, a házastársi együttélés
megszakítása áll le. Ezen esetben, ha a nő
tényleg eltávozott a férj a külön élő feleséget
eltartani köteles, ha csak oly tényeket nem
bizonyít, melyekből következtetni lehet, hogy a
nő oly sürhetetlen viselkedést tanúsított, amely
a férjet feljogosította arra, hogy feleségét a há-
zasélet megszakítására felhívja. Általánosan
a férj az utóbbit nem tudja bizonyítani, a
bíróságnak, föltéve, hogy a férj feleségének tar-
tását saját házának hajlandó teljesíteni, köte-
lessége a felek társadalmi állását és művelt-
ségét, a feleknek különválását közvetlenül
megelőző, tulságosan felhevült lelki állapotát,
vagyis azon okokat, melyeket okosjuk voltak
a különválásnak, vizsgálni annak megállapítása

végzett, vajjon magában véve azon körülmény,
hogy a férj feleségét magától elküldötte vagy
elűzte, van-e oly súlyos természetű, hogy a
feleségnek jogában álljon a visszatérést meg-
tagadni, vagy pedig nem oly súlyos természetű,
hogy a feleség ne volna köteles a férj vissza-
hívását elfogadni s férjéhez visszatérni.

(: C. I. G. 86/99 - M. X. 130. :)

VIII.

A férj rokonsága részéről való bánatalmak.

A férj felelő mindazon bánatalmaként,
melyeket a feleség az esetben ha a férj szü-
leivel vagy másokkal közös háztartásban él és
ezek részéről valaminek bánatalmarábolan részesül.

A feleség jogosan követelheti meg férjétől különösen azt, hogy férje saját háztartásában tartsa el s ott ő férjének kellő rendelkezése alatt legyen.

Ha a rokonság vagy baráti által esedő háztalvarások oly nagy mértékűek, hogy azokat a feleség tűrni nem tartozik, követelheti férjétől, hogy az megvédje s ha ezek háztalvarások, akkor fordulnak elő, amikor a férj más háztartásban él, azt is követelheti még a feleség, hogy férje külön háztartást alapítson, mert mindaddig, amíg azt nem teszi, őt külön eltartásban kell, hogy részesítse. (i. l. I. §. 165, - M. IX. 177. :)

Az esetben, ha a nő a házassélethöz való alkalmatlanságát hibáján kívül, férjének közveszélyes betegség miatt volt kényszerű megvonakítani, a co-

ládi viszonyból kifolyóan törvényes igénye van
arra, hogy tartást követeljen férjétől.

(: L. I. G. 207/903 - ii. k. 1903 évi 42 sz. :)

Van a Curia-nak egy döntvénye,
mely szerint a feleség ideiglenes tartása irán-
ti perben, — amikor k. i. a házasság felbontása
nem kértik, — a nő nem köteles a H. T.
76-80 §-ban felsorolt bontások valamelyikén
a férj ellen igarolni, mint hogy az 1894 XXXI.
a házassági törvények életbe léptetésével
nem érintették a további bírói gyakorlat ál-
tal megállapított azon szabályok, hogy oly
esetben midőn a feleségnek különélése a
férjnek sérelmes magaviselete szolgáltatott okot
a férj a feleségnek tartásdíjat akkor is kö-
teles kiszolgáltatni, ha a valóper folyamathoz

Téve mincsem és hogy a különválva élő nő a férje ellen az ideiglenes nőtartás iránt indított perben csak azt köteles bizonyítani, hogy a férjnek sérelmes magaviselete, tette adá vérvé a házas együttélést lehetetlenné.

(B. I. G. 264/96 - M. IX. 177. :)

Ebből az álláspontjából a Pusztának csak az következik, hogy a nétkesség elbírálása enyhébbben kezelendő a nőtartás perben, mint a házasságbontó perben.

Tesztifikációs aronban, hogy irányadó első sorban a nétkesség megállapításánál a H. T. ide vonatkozó rendelkezései.

Hűtlen elhagyás.

Ami az elhagyás fogalmát illeti a következőképen lehet magyarázatát adni.

A törvény a hűtlen elhagyást a házassági együttélés megszakítására alapítja s enalatt a localis separatiót érti, akár úgy, hogy egyik házastárs a másikat a közös lakásból kirásta, akár úgy, hogy a házaspár önként alaps ok nélkül távozott.

Elhagyás az is amikor a felek ugyanazon lakásban laknak, de az egyik a másikat sem a'zójához, sem asztalához nem bocsátja, külön konyhán él, -egyszerűen minden érintkezést megszüntetnek.

Akkor hogy ha a férj életveszélyes kalam-
dakra, vagy Tengerentúli más világneműbe
megy, költöz életre adja magát s felesége
férje hívása ellenére sem megy hozzá, a hűt-
len elhagyás esete egyik részről sem fogad jenn.
Bár a nő férjét követni tartozik, mégis a
házasvársi kötelességük megsértését nem foglal-
ja magában az, hogy házját, összes rokonságát
férje kalandos tesztimentését elhagyni nem a-
karja. Nem köteles a nő férjét oly helyekre
követni, ahol való tartózkodása által esetleg
becsületét is veszélyeztetné.

Nem lehet hűtlen elhagyásnak tekint-
teni a férjet, ha feleségétől, ki őt követni nem
akarja, távozik, nem lévén szándékában a-
zonban, hogy az élet közhűségét megsemmisítse,

ment feleségét eltartja s vele az összekötetést
állandóan fenntartja.

Külön tartásna jogosult a feleség ak-
kor, ha a férj oly régebbi és oly körülmények
közt hagyta el nejét, hogy az a (kivételre)
bíráskodás meggyőződése szerint ma már nem
köteles hozzá visszatérni, (vagy ha a férj egy-
előhangúan marasztaló ítélet után jelenti ki,
hogy feleségét visszafogadni kész. hajlandó.

En esetben nem tartozik a feleség
hozzá vissza menni, mert a férj a saját
tetteinek bírósággal megállapított következmé-
nyeit egyoldalúan meg nem szüntetheti s
eképen a nőt meg nem tarthatja az ideig-
lenes nőtartásna szerzett jogától, azaz a
nyilatkozattal, hogy kérem vele a házasság felbontását.

ismét felvenni és vele folytatni.

(L. I. G. 211/99 — M. IX. 178.:)

X.

A vétkes nő és a házasság erkölcsi oldala.

Amiként a H. F. 90 §-a mondja, csak a new vétkes nőnek tartozik a vétkes férj tartásdíját fizetni.

Ha tehát a felek között a házassági életközösség megszüntetése new csak a férj, hanem a feleség is okot szolgáltat s így vétkesé vált nőtartásna igényt new támaszthat.

A Curia-nak egy ítélete megalapítja, hogy „a házasságnak, mint egy intézet legfontosabb intézményének sajátos természet-

téből folyik, hogy a házasságoknak egyenlő irányá-
ban való eselekvénye és nyilatkozatainak
hordozója és jelentősége nem messzeen jogi, ha-
nem egyuttal erkölcsi, etikai oldalról is bírál-
landó meg." Előbb a szempontból kiindulva,
tehát nem csak a puritán tények, hanem az
azok családi életének egyéb körülményei, sőt
azok társadalmi, gazdasági viszonyai és művel-
tségi fokai is figyelembe veendő. Ereklivül még
tekintetbe veendő a házassági együttélés
fenntartásának lehetőség és biztosítása annak
az erkölcsi alapnak, amely nélkül a házasság
mint a polgári jogrend alapvető intézménye
magát ingatatlannak meg.

Ereklivül nem következik ugyan, hogy a
nem vitkes fél a másik félnek hármivevő

súlyos vétkeket megbocsátani tartozik; akkor
ha a vérelem csekélyebb jelentőségű vagy nem
oly mérvű, ami a házasság folytatását ki-
zárná a vétele fél a házasság kötésekor tett
fogadalmánál kért, úgy a családi élet fenntar-
tásának, mint saját jól felfogott érdekében is
utalva van arra, hogy a vétkeket megbírázó hi-
testérssel kibékülést létesítsen, s ha ezt még
sem teheti, makacs, vagy túl erőkez magatartása
nem szolgálhat jogalappal arra, hogy
házastársától vagyoni szolgáltatást kérjen és
követeljen. (: M. T. 182, 1 - C. I. G. 4/98. :)

A Curia által egy másik határozata
(: C. I. G. 77/97. - M. 184 :) szintén világosan
kimondja, hogy ha egyedül a nő magavisze-
lete szolgáltatást akar a házastársi együttélés

megszakítását előidéző tényekre, férjétől tartásdíjat nem követelhet; a tartás jogosultsága tehát meg sem állapítható pusztán a férjnek az együttélést megszakító ténye alapján anélkül, hogy meg ne állapítatnának oly fontos körülmények, melyekből következtethető, hogy a házassági életközösség felbontása csupán a férjnek vétkeiségeire vezethető vissza.

XI.

Férj hozzájárulása a feleség tartásához, visszahívás és a férjtől szenvedett háztartásmarás.

Ha a nő férje beleegyezésével távo-

zik a Körösháztartásból, a külön élő nőt a házasság végleges felbontásáig a férj köteles eltartani, mégis minthogy a Körös megállapodással létrejött különélést bármelyik házasság felmegszakíthatja olyképen, hogy házastársat a különbéli felelőség terhe mellett felhívja az életközösség visszaállítására.

Az esetre, ha a nő férje vissrahívja s a vissrahívás komolyságához kétség nem fér, mint ilyen nőtartást nem követelhet. De ha a nő férjének, a felek társadalmi helyzetét figyelembe véve, súlyos hántaluvására miatt távozott el a Körös háztartásból, annak dacára, hogy a férj a feleség távozása után kísérletet tett, hogy őt visszatérésre bírja és visszafogadása a per során is kérvény nyilatkozattal,

viszterésni még sem köteles, ha a bántalmu-
ka's oly súlyos természetű, hogy a férjnek u-
tálb tett ajánlatával kiegecséltnek nem te-
kinthető. (i. é. I. G. 267/97 - M. IX. 186:)

Meg kell még itt jegyeznünk, hogy vi-
sront még az esetben is, ha a férjhez kü-
lönélés megkezdésére a férj hibája szolgálta-
zott okot, annak a kérdésnek elbírálásánál,
hogy vajjon a férj nejeinek tartásának kötele-
zendő-e, vagy nem, a nőnek a különélés
ideje alatt folytatott életmódja lényeges be-
folysással bír. (i. é. I. G. 253/97 - M. IX. 185:)

A tartás mennyisége. —

A nő tartásának megállapításánál mindenképp a H. T. 90§. -as figyelembe vétele mellett, mindig a nő jövedelme az irányadó. A mértéket a férj vagyoni helyzete és társadalmi állása adja meg. A feleségnek joga van ennek megfelelő tartást igényelni, azonban a férj tartási kötelezettségének összegbeli nagysága szerint határozandó meg, hogy a nő jövedelme eléri-e a férj vagyoni helyzetének és társadalmi állásának megfelelő mértéket, vagy nem. A nő jövedelmének nem összegre való kiszámítása a férj kötelessége.

Ha a házastársi együttélés felbontá-
sára a férj sevelnes magaviselete adott o-
kat, az ideiglenes tartás pénzbeli egyenletekét
akkor is igényelheti, ha külön vagyonnal bír.
A nőnek külön vagyonra csak a tartásdíj meny-
nyiségeket meghatározásánál veendő figyelem-
be. (M. IX. 175. - E. I. G. 236/97. :)

Mindig a feleséget terheli annak li-
konzitása, hogy a nőnek a férj társadalmi
állásához képest megfelelő megélhetésre a
saját vagyonából és keresményéből biztosít-
va legyen.

A tartási összeg megállapításához kü-
lönösen szakértelmre nincs szükség s így a
a bíróság e kérdésben szakértők meghallgatásán
utalon nincs. (E. I. G. 65/97. - M. IX. 78. :)

A bíróság a férj tartási kötelezettségé-
nek megállapítása után, ha a feleség saját
vagyonát annál tartásának elegendőnek nem
találja, az egyik társadalmi viszonyaira való
tekintettel állapítja meg azon hozzájárulási öm-
szegét, amellyel a férj felesége eltartásához
hozzájárulni köteles. (i. é. I. §. 413/94. - M. TK. 180.)

Csak férjétől követelhet rendszerint a
nő tartásdíjat. Van még eset azonban, hogy
mikor önálló vagyonnal nem bíró fiú az
apai házához, az apai vagyonba, az apa bele-
egyezésével viszi nejét és a fiú tevékenységét
az apai vagyon megművelésében, gyarapítá-
sában és véonyoztá, másrészt az önhibáján ki-
vül külön élő nő vagyontalan é keresetképtelen,
a férj apját is terheli a fia feleségével eltar-

Tássa iránti kötelezettsége.

A Lusia több ízben foglalt ily ér-
telmű álláspontot, mely feltétlenül kiterjesz-
tendő hasonló esetben apa nem léteiben az
örvegy anyára is.

Általános jögebe az, hogy a törvény-
telen gyermekeknek a tartás a törvénytelen
anya vagyoni s kereseti viszonyainak figye-
lembe vételével, az anya társadalmi állásához
mértén jár a gyermek 16 éves koráig. De ha
a gyermek a kort elérté is rá van szoruló,
az anya kötelezettsége a gyermek teljes korává
váltáig tart, ha csak a gyermek nem lesz képe
arra, hogy a maga erejéből is meg tudjon élni.

Minderekből kitűnik, hogy a tör-
vénytelen apa tartási kötelezettsége nem sokkal

Kisebbsé, mint a törvényes apai.

XIII.

A lejárt tartásdíj és a lejárt nőtartás el- szűlése.

A nő a Különélés Kérdetétől a kereset beadásáig letelt időre csak az esetben követheti a tartásdíjat, ha az egész idő alatt férje volt a különválásnak. Ha ezen körülmény nem az egész időre, hanem csak egy bizonyos rész időtartama névre áll fenn, a nőnek joga van az elmaradt tartást ezen időre is igényelni. (C. I. G. 498 - M. IX. 184.)

Ha hosszabb idő az ami a Külön-
élés Kérdetétől a kereset megindításáig eltelt, a

Kereset leadását megelőző ezen hosszabb i-
dőre a tartásdíj a nő részére csak oly kö-
szülvények körött állható meg, ha a nő
igényének érvényesítésében töle nem függő
köszülvények által volt gátolva vagy késedel-
meskedése épen férjének ténykedésére vagy
annak személyi viszonyairaiban fekvő okokra
vezethető vissza. (C. I. G. 284. - M. T. - 185.)

Különösen figyelembe veendő
ezen pont említett hosszabb időtartama
akkor, amikor a nő férjét tartására legelő-
ször jelöltették.

Ha egy mennyi az idő ami alatt
a lejárt tartásdíj elvül, azaz némi jog-
szakorlatiunkban nem fejlődött ki pozitív
megállapodás. Egyedül az 1893 XVIII. F. C.

18. 5 p. c. bekezdése szerint a három évnél
nem régebbi nőtartásnak a járásbíróság előtt
perléseiről s az ugyanazon t. c. 117 §-a mond-
ja ki, hogy felelőssége való tekintet nél-
kül végrehajtóknak nyilvánítandók a nő-
tartás iránti penekben hozott ítéletek, a ke-
reket leadását megelőzőleg felsőre hártsaló
és a per folyamata alatt lejárt követelések.

XIV

Lemondás a tartásról és a férj örököseinek
tartási kötelessége. —

A H. T. 92 §. szerint, „A
tartásra nézve a házasságok szabadon egye-
redhetnek s a nő le is mondhat róla. A
- 41. -

tartás kötelezettsége a férjnek az örökösökére
is átszáll, ezek aronban annak a hagyatéka-
nak tiszta jövedelmére erejéig való lemondási-
tását kérhetik. "

A tartásról való lemondása a nő-
nek természetesen csak akkor érvényes, ha
a perben a házasság elött, vagy recesszívul a
Közjegyző elött történt. Ugyanis erre már az
1886 VII. t. 22 §-a, úgy rendelkezik, hogy "a
jogviszolyet érvényességéhez Közjegyzői okirat
kivántatik azon szerződésnekél, melyek a há-
zasfelek mint ilgencok közötti vagyoni viszonyo-
kat szabályoznak, akár a házasságra lépés elött,
akár azután köthetnek.

Ugyancsak ezen hivatkozott szakasz
2-ik pontja szabályozza a férj örökösökének

tartási kötelességét.

XV.

Megajándékozottak elleni nőtartási igény

Van eset, hogy a férj vagyont elajándékozta, és a nő férjének azon ajándékozása miatt férje ellenében a tartás-
hoz való igényét nem képes érvényesíteni.

Ezért kimondja a C. I. G. 274. - M. IX. 176.,
hogy a nő az elajándékozott vagyon erejéig a
megajándékozottak ellen pert tehet folyamat-
lan tölték az öt megillető tartást követelheti.

Valamint joggyakorlat az is, hogy az
aki a nőt a Különülés alatt eltartotta a nő tar-
tására fordított költségeit a férjtől igényelheti.

XVI. A végrehajtás.

A H. F. 90§. -a szerint a Tartás közzétételén előne rendszert használni kötelező. Ha a férj a jogerős bírói ítélettel megítélt vagy közjegyzői okirattal kötelezett tartásdíjakat meg nem fizette, akkor a lejárt díjak erejéig a nő férje ellen végrehajtást vezethet és pedig az 1908 évi XII T. C. 9§ -a értelmében a követkerőképen:

„Ha a végrehajtás az adós ellen, jellegét, jel vagy leendő rokonságát illető, valamint törvénytelenül gyorssal járó megállapított tartás miatt intéztetik a 6§. -ban és a 7§. első bekezdésében meghatározottak menten még jelnyomással alá, a 7§.

utolsó bekendőséiken megjelölt jársudóságaiknak
medig a jelenésre befoglalható.

A hatvani hársági birtosítók kamatai
az adós jelenésük és leendő rakonainak tartása
miatt korlátlanul teljes összegükben vonhatók
végrehajtás alá.

Az adós jelenendő rakonainak tartása
miatt, azonban a végrehajtásuk a hársági
birtosítók kamatait illetőleg csak az 1200
koronát meghaladó része van helye.

Ugyancsak a végrehajtási orszolla
11 §-a intézkedik, mely, hogy „Allandó kör vagy
munkán alkalmasságban levő, de a 6 §-ban jel
nem osztó egyének juttatásuk és leendő más
cimen elvett tényleges szolgálati jársudóságaiknak
befizelhető egyösszege és az is csak ugy lehető

végrehajtás alá, hogy a végrehajtást szerve-
ző részére évi kétszeri kiadást megvalósító
részre van helye."

A 10§ a jelen és elő bekezdésben
foglalt személyekre is megfelelően alkalma-
zandó, mely pedig a 10§ három utolsó be-
kezdése addig amíg ugyanannak a Társulat-
nak, vállalatnak vagy egyéb munkaadónak
alkalmazásában maradnak."

As 1893 XVIII F. c. 117§ 5 pontja értel-
mében a nőtestés iránt indított perekben hozott
ítéletek a kereset beadvását megelőzőleg jél ére-
ltetés leaó s a per folyamata alatt lejárt köve-
telése nékve jellekerése való tekintett nél-
kül végrehajthatók.

A nő tartás biztosítása.

A H. T. 90§. szerint a tartást a nő kivételése a férj biztosítási köteles.

Ex a biztosítás, mintán a lejárat-
dókra való, egyrészt végrehajtási eljárás útján
ki nem csokorolható, ha a férj nem akarva
kötelezettségének megfelelni. Ely esetben a nő
kénytelen férj ellen pert indítani, hogy a bírósá-
g ítélletileg és végrehajtás teske alatt kötelezze,
mivel a férj tartást tűrni a nő irányában
jövőllő tartási kötelezettségének ingatlana jöve-
delmeire való bekezelését illetőleg jövedel-
meire való jövegyét is még külön azt is, hogy
ezen jövedelméből a nő a tartásdíjakat kön-

Követlenül az esedékességük napján jö-
velesse.

Azonban ez a biztosítási kötelezettsége
a férjnek csak a végleges nőtartásra nézve
áll fenn, míg az ügy és a tartástól való külön-
elés elrendelése esetében (É.I.G. 660/901 - M.
XIII. 233 :) vagy az ideiglenes nőtartási per
folyamán megítelt nőtartás biztosításra nem
áll meg.

XVIII.

Az elhunyt férj nőtartási kötelezettsége és a
vagyontalan férj.

A nőtartás az elhunyt férj
ellenében is megítélendő, mert általában ma-
rály az, hogy a férj mint a család fő neje

eltartásáról gondoskodni tartozik, mely tartás
jennél akkor is, ha a nő a külvilágban
önkényesen kivül az életviszonyokból előre nem
látható oly változás bekövetkezése miatt,
melynek előállása körül a férjnek vétkessége nem
széles. (L. G. 121/1902 - M. XIII. 239.)

Amikor a férj vagyonnal egyáltalán
nem rendelkezik ex nup. nem ok arra, hogy
az önmagát a férj társadalmi állásához ké-
pest tartani nem tudó nő, tartási igényével
egyszerűen elutasítsuk, mert valamilyen névbeli
kötelezettség kimondása, az, hogy annak ki-
elégítése a kötelezett vagyonából eszközölhető-e,
vagy nem, befolyással nem lehet, mert ha a
férj vagyon vagy jövedelme se sz. se sz., úgy
jövedelmének arányában kötelező a nő tartására.

A nótastás díjának és az ideiglenes nótastás
felülvétele.

A. H. T. 91 §-a mondja ki, hogy a
Kisbáttoni Tartsás felülvételek helye van:

a.) ha a szükséges Tartsás sem volt
a fent megnevezett helyre miatt megállapítható
is az időközben megjavult.

b.) ha a Tartsás megállapításánál,
oly jövedelme vetetik számitásba, melytől Ké-
sőbb önhibáján kívül elcsúszott.

Tehát intézkedik a Junot hivatalos
szakasz azon esetről, mikor a nótastás díjának
felülvétele válik szükségesé.

A nótastás felülvétele iránti rend,

mindig a kontáper bírásgáéhoz tartozik.

XX.

A nőtartás és az ideiglenes nőtartás lezállítása

A nőtartás lezállításának vonatko-
zólag ugyan a törvény hiányát mutat jól, mert
a férj nem kívánhatja, a tartás lezállítását, ha
a nő vagyon helyre az övé mellett arányta-
lanul javul, illetve ha a nő utóbb folytatott
erkölcsi életmódja folytán a tartásról ér-
dektelenné vált.

A törvény azért nem enged meg
a tartás összegek lezállítását, hogy a jelbon-
tásból vétkes jól élőnek a nőnek anyagi hely-
rete ingatlaggá és bírálatlanul ne legyen s hogy

a gyüölködő peres száma ne szaporodjon.

A Curia 8554/900 sz. ítéletében
elöl kifolyólag kimondta, hogy az elvált
nejének tartásaára jogos ítélettel kötelezett
férjnek eme kötelezettsége a nő későbbi vagyoni
körülményei többlet nem bírhatnak befolyással,
mivel a házassági jogról szóló trv. 90 és kö-
vetkező szakaszainak egybevetéséből az arak-
ban foglalt rendelkezéseknek a törvényhozó, a-
rakban kifejezésre jutott szándékának megfelelő
értelmezése szerint azt kell megállapítani, hogy
a trv. a házasság felbontása miatt befoly-
tatott perben netkenek nyilvánított s ezen
az alapon a ^{hem} netkes nő tartásaára kötelezett
férjnek nem kívánta megadni a jogot,
hogy a nő vagyoni viszonyainak később netles

lekövetkező megjavultával a kimaradt tartás
beszilitását vagy megszüntetését követelhesse.

XXI.

A lefizetett nőtartás díjak visszakövetelése. —

L. I. G. 505/901 - M. XII. 232 - kől

Kitűnik, hogy a már lefizetett nőtartás díjakat
visszakövetelni a férjnek nincs joga, de egyáltalán
kötűnik az is, hogy a nőnek nincs joga a már
lejártnak, de fel nem vett tartásdíjak végrehajtás
utján való követeléséhez.

Foga van kérsni azonban a férjnek
az ideiglenes nőtartási perben hozott ítélet
hatalytalanságát, ha a bíróságnak perben a nőnek há-
rasság felbontása iránti kérelme elutasított.

Az újra fegyhez ment nő tartása és a
csődbe jutott férjnek tartási kötelezettségeinek
megszűnése. —

" A férj tartási kötelezettsége megszűnik, ha a nő új házasságot köt " mondja a H. T. 93 §. a

Ha az új házasságot kötött feleség az ítélthet megállapított nőtartást végrehajtás útján kisérelni meg becsajtani, akkor az 1881 LX. t. c. 30 §-a alapján végrehajtás megszüntetése iránti kérelmet indítandó ellene, ha pedig a nőtartás közjegyzői okirattal köttetett ki, akkor a végrehajtást elrendelő végzés ellen kifogással indítandó be az 1874

XXXV z. c. 113 §-a értelmében. Mindkét esetben az új házaság levélben közökisattal fogja az előző férj fizetési kötelezettségének megszüntetését bizonyítani.

Megállapított tartási igény a csődbe jutott férj felvételének, ha az valamely meghalt vagythonból való külön kielégítéshez előnyös jogot még a csőd nyitása előtt nem szerzett. A csőd törvény 64 §-a szerint nyel elintézését, mely szerint, a kinek évi járadékhoz tartási visseghes vagy más visszatérő idősrakhoz kötött és a csődtömeg felosztásáig le nem járt teljesítésekhez van igénye. A csődtömeggel szemben a mindenkori teljesítés biztosítását követelheti, azon arányban, melyben a csődtömegeből a másodszorú követelések kielégítettnek.

Figyelemet igényel itt a megemlékezé-
dők azok az esetek, amikor az elhunyt férj
hagyatéka kerül csődbe, a H. T. 92 §-ának az
a rendelkezése, hogy a férj örökösei a tartás-
nak tiszta jövedelűre erejéig való lejárátását
kérik alkalmasan nem nyolhat. (L. 8554/900-
M. XII 1201.)

Kiemelendő az a körülmény is, hogy
ha a nőtartásra kötelezett férj perújítással él
a már lejárt és felvett tartás díjakat vissza
nem követelheti.

XXIII.

Beszámítás a nőtartásba és a visszavételezés.

Vimontkeresetileg csak egy örege

beszámitása kérésrehető az ideiglenes nötartás iránt folyamathoz tett perben, mely összeget a jelentes tartásdíj fejében vett fel, minden más vagyoni igény beszámításra csak a hárs-sig hontó perben jöhet beszámításba.

(P. T. G. 609199 - ii. L. 1899. évi 14 sz.)

Elhatározással a végrehajtási törvény 42 §-án és a bpesti ítélő-tábla 9130/99-ii. L. 1899-évi 32 sz. határozatára, a nötartást megállapító végrehajtatói ítélettel szemben a végrehajtási Tör. hivaskorott szakaszában foglalt eljárást alkalmazni a dolag Terméketénél fogva nem lehet. Az esetben azonban, ha a végrehajtást megelőzően visszavégrehajtási igényre a végrehajtatói segélyisége miatt vezélyertetve van, fizesés helyett a marasztalási összeget bírói letétbe

lehet helyezni.

XXIV.

Áttekintés. —

Áttekintve a házassági törvényt,
azon néhány §-ait, melyek a feleség tartá-
sáról rendelkeznek, azt vehetjük észre, hogy
a törvényhozó ezen néhány tekintetben, mégis
oly tömören s mindent magába foglalva intéz-
kedik a feleség tartásával néhez, de szüksé-
ges kiegészítéssel, hogy igazságszerűen családokra
mélta.

Felül minden lehető eshetőséget,
ami a házassági életben és a házasság kö-
nében előfordulhat s amiként a családjagual

alapjául teszi a hársaságot, igazán az al-
kötő leucisából és kimerítően rendelkezik.

Vége

DEBRECENI EGYETEMI KÖNYVTÁR
1864. 193. gyarapodási naplószaám